

4 SEM TDC GEGR (CBCS) 4 (A/B)

2024

(May/June)

GEOGRAPHY

(Generic Elective)

Paper : GE-4

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : GE-4 (A)

(Industrial Geography)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following as directed :

(a) কৃষিভিত্তিক উদ্যোগসমূহ হৈছে প্ৰাথমিক/মাধ্যমিক/
তৃতীয়ক স্তৰৰ উদ্যোগ।

(শুদ্ধ উত্তৰ বাচি উলিওৱা)

Agro-based industries are primary/
secondary/tertiary industries.

(Choose the correct answer)

(Turn Over)

(2)

(b) বনাঞ্চল-ভিত্তিক উদ্যোগ এটাৰ উদাহৰণ দিয়া।

Give an example of a forest-based industry.

(c) কুটিৰ শিল্পসমূহক গ্রাম্য উদ্যোগ বুলিও কোৱা হয়।

(হয় নে নহয় লিখা)

Cottage industries are also known as rural industries.

(Write Yes/No)

(d) NCR ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

What is the full form of NCR?

(e) চেন্নাইক 'এছিয়াৰ ডেট্ৰয়েট' বুলি কিয় কোৱা হয় ?

Why is Chennai called the 'Detroit of Asia'?

(f) মুম্বাইৰ _____ উদ্যোগৰ অৱস্থানৰ পৰাই মুম্বাই-পুণে উদ্যোগিক অঞ্চলৰ বিকাশ হৈছিল।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

The development of the Mumbai-Pune industrial region was started with the location of _____ industry in Mumbai.

(Fill in the blank)

24P/1317

(Continued)

(3)

(g) শিশু শ্ৰমিক সৃষ্টি হৈছে উদ্যোগীকৰণৰ এক সামাজিক/অৰ্থনৈতিক/পাৰিপাৰ্শ্বিক প্ৰভাৱ।

(শুদ্ধ উত্তৰ বাচি উলিওৱা)

Creation of child labour is a social/economic/environmental impact of industrialization.

(Choose the correct answer)

(h) ভাৰত চৰকাৰৰ প্ৰথম উদ্যোগিক নীতি কোন চনত ঘোষণা কৰা হৈছিল ?

In which year did the Government of India declare its first industrial policy?

2. চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) : 5×4=20

Write short notes on (within 150 words each) :

(a) উদ্যোগিক ভূগোলৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ
Nature and scope of Industrial Geography

(b) 'ফুটলুজ'(footloose)/স্বতন্ত্ৰ উদ্যোগ
Footloose industries

(c) মুম্বাই-পুণে উদ্যোগিক অঞ্চল
Mumbai-Pune Industrial region

(d) ভাৰতবৰ্ষত উদ্যোগীকৰণৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক প্ৰভাৱ
Environmental impact of industrialization in India

24P/1317

(Turn Over)

(4)

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ প্ৰতিটো ৪৫০ শব্দৰ ভিতৰত উত্তৰ দিয়া
(যি কোনো চাৰিটা) : $13 \times 4 = 52$

Answer the following questions **within 450 words**
each (any four) :

3. বেবাৰৰ ঔদ্যোগিক অৱস্থান তত্ত্বটো আলোচনা কৰা। ইয়াৰ গুণ
আৰু দোষসমূহ উল্লেখ কৰা। $9 + (2+2) = 13$

Discuss Weber's theory of industrial location.
State its merits and demerits.

4. উদাহৰণসহ ক্ষুদ্ৰ, মজলীয়া আৰু বৃহৎ উদ্যোগবোৰৰ মাজৰ
পাৰ্থক্যসমূহ উল্লেখ কৰা। বিভিন্ন কয়লা-ভিত্তিক উদ্যোগ আৰু
ভাৰতত ইয়াৰ বিতৰণৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। $6 + 3 + 4 = 13$

State the differences among small scale,
medium scale and large scale industries with
examples. Discuss about the different coal
based industries and their distribution
in India.

5. উদ্যোগসমূহক বিভিন্ন প্ৰকাৰত বৰ্গীকৰণ কৰা। উপযুক্ত উদাহৰণসহ
উদ্যোগসমূহৰ অৱস্থান প্ৰভাৱিত কৰা কাৰকসমূহ আলোচনা কৰা। $3 + 10 = 13$

Classify industries into different types.
Discuss the factors influencing the location
of industries with suitable examples.

P/1317

(Continued)

(5)

6. চোটানাগপুৰ মালভূমিক 'ঔদ্যোগিক ভাৰতৰ হৃদয়' হিচাপে
আলোচনা কৰা। 13

Discuss the Chota Nagpur Plateau as the
'Heart of Industrial India'.

7. ভাৰতবৰ্ষৰ ঔদ্যোগিক নীতি, ১৯৯১ৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি?
ভাৰতবৰ্ষৰ ঔদ্যোগিক নীতিসমূহৰ ইতিবাচক আৰু নেতিবাচক
প্ৰভাৱসমূহ আলোচনা কৰা। $5 + 8 = 13$

What are the main features of the Industrial
Policy of India, 1991? Discuss the positive
and negative impacts of the industrial
policies of India.

24P/1317

(Turn Over)

(6)

Paper : GE-4 (B)

(Sustainable Development)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া : $1 \times 8 = 8$

Answer the following as directed :

(a) ব্ৰাণ্ডটলেণ্ড কমিছন কি ?

What is Brundtland Commission?

(b) UNFCC ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of UNFCC.

(c) তলৰ কোনটো গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিৰ এটা প্ৰধান কাৰক ?

Which of the following is a major factor of global warming?

(i) SO_2

(ii) CO

(iii) CO_2

(iv) CFC

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

24P/1317

(Continued)

(7)

(d) SDG-6 ৰ উদ্দেশ্য হ'ল সকলোৰে বাবে বিশুদ্ধ পানী আৰু স্বচ্ছতাৰ যোগান নিশ্চিত কৰা।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

SDG-6 aims to ensure universal access to water and sanitation.

(Write true or false)

(e) CDM-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of CDM.

(f) সহস্ৰাব্দ বিকাশ লক্ষ্যই (MDG) ২০২০ চনৰ ভিতৰত চৰম দৰিদ্ৰতা হ্রাস কৰাৰ উদ্দেশ্য লৈছিল।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

Millennium Development Goals (MDGs) were envisaged to reduce extreme poverty by 2020.

(Write true or false)

(g) “বিশ্বব্যাপী চিন্তা কৰক, স্থানীয়ভাৱে কাম কৰক”—কথাষাৰ কোনে কৈছিল ?

“Think globally, act locally”—Who said this?

24P/1317

(Turn Over)

(h) বহনক্ষম উন্নয়নত কিমানটা লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে?

How many goals and targets are included in sustainable development?

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্রতিটো ১০০ শব্দৰ ভিতৰত) :

4×4=16

Write short notes on any four (within 100 words each) :

(a) বহনক্ষম উন্নয়নৰ প্ৰাসংগিকতা

Relevance of sustainable development

(b) বহনক্ষম উন্নয়নৰ বাবে বিকল্প সম্পদৰ ব্যৱহাৰ

Alternative resource use for sustainable development

(c) কিয়'ট' চুক্তি

Kyoto Protocol

(d) সুশাসন আৰু বহনক্ষম উন্নয়ন

Good governance and sustainable development

(e) সাৰ্বজনীন স্বাস্থ্য সুৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতে সন্মুখীন হোৱা প্ৰত্যাহ্বানসমূহ

Challenges facing universal health coverage in India

3. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা : 14×4=56

Answer any four of the following :

(a) বহনক্ষম উন্নয়নৰ অৰ্থ, ইয়াৰ উপাদান আৰু সীমাবদ্ধতাসমূহৰ বিষয়ে এক আলোচনা আগবঢ়োৱা।

4+5+5=14

Discuss the meaning of sustainable development, its components and limitations.

(b) বহনক্ষম উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠানসমূহৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে বৰ্ণনা কৰা।

14

Explain the role of higher educational institutions in sustainable development.

(c) জলবায়ু পৰিৱৰ্তন বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ কাৰণে কি কি সমস্যাৰ সৃষ্টি হৈছে? এই সমস্যাসমূহ সমাধান কৰিবলৈ বিভিন্ন দেশে কেনেধৰণৰ আঁচনিসমূহ লৈছে, বৰ্ণনা কৰা।

2+5+7=14

What do you mean by climate change? What are the challenges arising due to climate change? To mitigate the problems of climate change, what type of policies are adopted by different countries? Explain.

- (d) ৰাষ্ট্ৰীয় পৰিৱেশ নীতি কি? ইয়াৰ মুখ্য উদ্দেশ্য আৰু নীতিসমূহ উল্লেখ কৰা। স্থানীয় লোকসকলৰ অংশগ্ৰহণে পৰিৱেশ সংৰক্ষণত কিদৰে অৰিহণা আগবঢ়াই, উদাহৰণসৈতে বৰ্ণনা কৰা। 2+5+7=14

What is National Environmental Policy?
Mention the aims and principles of this policy. Describe, with examples, how the participation of local people contribute towards environmental conservation.

- (e) সহস্ৰাব্দ বিকাশৰ লক্ষ্যত উপনীত হ'বলৈ ভাৰতত লোৱা বিভিন্ন ব্যৱস্থাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 14

Discuss the various strategies adopted to achieve millennium development goals in India.

***